

Siyasi, Sosyal ve İktisadi Yönüyle

Türkiye'nin Yapısal Sorunları ve Reform Önerileri

Editör
İlhan Eroğlu

Siyasi, Sosyal ve İktisadi Yönüyle

Türkiye'nin Yapısal Sorunları ve Reform Önerileri

Editör

İlhan EROĞLU

 E K İ N
Basım Yayın Dağıtım

2022

© 2022 Ekin Yayınevi

Tüm hakları mahfuzdur. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz.

Sertifika No: 48743

ISBN: 978-625-8235-61-6

Sayfa Düzeni: Aslı AYRANCI

Baskı ve Cilt:

Sonçağ Yayıncılık

Matbaacılık Reklam

San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı

48/48 İskitler - Ankara

Tel.: (0312) 341 36 67

Sertifika No: 47865

Baskı Tarihi: Aralık 2022

EKİN Basım Yayın Dağıtım

Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.

Durak Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA

Tel .: (0.224) 220 16 72 - 223 04 37

Fax.: (0.224) 223 41 12

e-mail: info@ekinyayinevi.com

www.ekinkitap.com

Bu kitapta yayınlanan makalelerin bilim, etik ve dil bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM SİYASİ VE HUKUKİ SORUNLAR

HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ: TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER.....	3
<i>Prof. Dr. Sami SELÇUK</i>	
ERKLER AYRIMI: YASAMA, YÜRÜTME VE YARGI ERKİ AYRIMI	33
<i>Doç. Dr. Ahmet TUNÇ</i>	
SEÇİM SİSTEMİ VE MİLLİ İRADENİN TEMSİLİ	56
<i>Doç. Dr. Gökmen KILIÇOĞLU</i>	
MERKEZİ YÖNETİM SİSTEMİ VE KURUMSAL BAĞIMSIZLIK	72
<i>Prof. Dr. Bekir PARLAK</i>	
YEREL YÖNETİMLERİN ETKİNLİĞİ VE VERİMLİLİK	107
<i>Doç. Dr. Bünyamin DEMİRGİL</i> <i>Alper KILIÇASLAN</i>	

İKİNCİ BÖLÜM SOSYAL SORUNLAR

KENTLEŞME VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ.....	131
<i>Doç. Dr. Yavuz ACUNGİL</i>	
ULUSAL- ULUSLARARASI GÖÇ VE İSTİHDAM	156
<i>Doç. Dr. Mehmet KAYA</i>	
EĞİTİM, İKTİSADİ KALKINMA VE BEYİN GÖÇÜ	189
<i>Doç. Dr. Ömer Faruk BİÇEN</i>	
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ.....	205
<i>Dr. Nalan KANGAL</i> <i>Doç. Dr. M. Necati ÇOBAN</i>	

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İKTİSADİ SORUNLAR

**İKTİSAT POLİTİKALARI TERCİHİ VE POLİTİKA UYGULAMALARINDA
EŞGÜDÜM233**
Doç. Dr. Baki DEMİREL

PLAN-BÜTÇE İLİŞKİSİ (2023 Vizyonuna Doğru: Politikalar ve Riskler).....258
Prof. Dr. İbrahim Attila ACAR

İKTİSADİ ÖZGÜRLÜK, ŞEFFAFLIK, HESAP VEREBİLİRLİK VE KREDİBİLİTE276
Prof. Dr. İlhan EROĞLU
Dr. Nalan KANGAL

ENERJİ AÇIĞI VE ARZ GÜVENLİĞİ (Yeşil Enerji Çözüm Olabilir mi?).....304
Prof. Dr. Halil SEYİDOĞLU
Dr. Ali PİŞKİN

TARIM POLİTİKALARI VE GIDA ARZ GÜVENLİĞİ334
Prof. Dr. Meral ALTAN
Niran YAŞAR

TÜRK VERGİ SİSTEMİ VE VERGİ ADALETİ.....356
Prof. Dr. Mehmet YÜCE

İNOVASYON, AR-GE VE TEKNOLOJİ ÜRETİMİ383
Prof. Dr. İlhan EROĞLU
Öğr. Gör. Fatih YETER

SONUÇ YERİNE

NASIL BİR YAPISAL REFORM OLMALI?413
Prof. Dr. İlhan EROĞLU

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İKTİSADİ SORUNLAR

İKTİSAT POLİTİKALARI TERCİHİ VE POLİTİKA UYGULAMALARINDA EŞGÜDÜM

Doç. Dr. Baki DEMİREL

PLAN-BÜTÇE İLİŞKİSİ (2023 Vizyonuna Doğru: Politikalar ve Riskler)

Prof. Dr. İbrahim Attila ACAR

İKTİSADİ ÖZGÜRLÜK, ŞEFFAFLIK, HESAP VEREBİLİRLİK VE KREDİBİLİTE

Prof. Dr. İlhan EROĞLU

Dr. Nalan KANGAL

ENERJİ AÇIĞI VE ARZ GÜVENLİĞİ (Yeşil Enerji Çözüm Olabilir mi?)

Prof. Dr. Halil SEYİDOĞLU

Dr. Ali PİŞKİN

TARIM POLİTİKALARI VE GIDA ARZ GÜVENLİĞİ

Prof. Dr. Meral ALTAN

Niran YAŞAR

TÜRK VERGİ SİSTEMİ VE VERGİ ADALETİ

Prof. Dr. Mehmet YÜCE

İNEVASYON, AR_ GE VE TEKNOLOJİ ÜRETİMİ

Prof. Dr. İlhan EROĞLU

Öğr. Gör. Fatih YETER

ENERJİ AÇIĞI VE ARZ GÜVENLİĞİ

(Yeşil Enerji¹ Çözüm Olabilir mi?)

Prof. Dr. Halil SEYİDOĞLU

Emekli Öğretim Üyesi

hseyidoglu43@gmail.com

Dr. Ali PİŞKİN

Yalova Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

mrpiskin@hotmail.com

1. GİRİŞ

Bir yandan dünyadaki bütün ülkeler küresel ısınma tehdidi ile karşı karşıya kalmışken diğer yandan ülkemizde büyüyen bir cari açık sorunu yaşanmaktadır. Cari açık sorunumuzun en önemli kaynağı olarak fosil enerji kaynaklarının ithalatı görülmektedir. Fosil enerji kaynakları hem sektörler için doğrudan girdi olarak kullanılmakta hem de elektrik üretmektedir. Dolayısıyla mevcut durumda, bu kaynaklar ekonomik performansın artırılması için bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir. Ancak dünya genelinde, enerji sektöründe yaşanan dönüşüm dikkatle incelendiğinde, aslında bu durumun bir gereklilik olmadığı, bilakis fosil enerji yakıtlarının zamanla terk edilmesi ihtiyacının doğduğu kolaylıkla görülecektir.

Dünya genelinde enerji sistemlerindeki dönüşüme bağlı olarak yeni bir ekonomik döneme girildiğine dair yoğun işaretler gözlenmektedir. Her ne kadar 2020 yılında COVID-19 pandemisi nedeniyle ekonomik performanslarda ciddi düşüşler yaşanmış olsa da güneş ve rüzgâr enerjilerine ait kurulu güç artışları ve elektrikli otomobil satışları son 20 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. İklim değişikliğine bağlı olarak gelişen yeşil teknolojik dönüşümün bir sonucu olarak, yeni ekonomiyi enerji kaynakları şekillendirmektedir. Yakın zamanda

¹ Yeşil enerji, yenilenebilir enerji ile eş anlamlıdır. Yenilenebilir kelimesinin yazımının ve telaffuzunun zor olması ve yeşil kelimesinin ise pozitif çağrışımlı nedenleriyle çalışmanın başlığında ve metin içinde yeşil enerji ifadesi kullanılmıştır.